

Prop. 31 L

(2015–2016)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Lov om overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingselskap for veg

*Tilråding fra Samferdselsdepartementet 20. november 2015,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning

Regjeringen legger med dette fram forslag til lov om overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingselskap for veg. Lovutkastet er en oppfølging av forslag om etablering av et statlig utbyggingselskap for veg, omtalt i Meld. St. 25 (2014–2015) *På rett vei. Reformen i veisektoren*, jf. Innst. 362 S (2014–2015). Saken er også omtalt i Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2015–2016).

Ved behandlingen av Innst. 362 S (2014–2015) ble det lagt til grunn at det nye utbyggingselskapet skal forestå utbygging, drift og vedlikehold av deler av riksvegnettet etter nærmere avtale med staten. Utbyggingselskapet ble formelt opprettet 4. mai 2015 med et interimsstyre. Departementet tar sikte på at selskapet vil være operativt fra årsskiftet 2015/2016.

Formålet med loven er å regulere overgangsspørsmål i tilknytning til overføring av private og offentlige rettsforhold fra Statens vegvesen til utbyggingselskapet. Loven er utformet etter mønster fra tilsvarende lover ved tidligere omdanninger av statlige virksomheter til egne selskap.

Lovendring er av formell karakter og gjennomføres etter mønster fra tilsvarende lovarbeider for gjennomføring av politiske beslutninger. Samferdselsdepartementet har derfor ikke ansett det som nødvendig å gjennomføre en ordinær offentlig høring i denne saken.

Regjeringens formål med utbyggingselskapet er å oppnå en mer helhetlig utbygging og større kostnadseffektivitet for den porteføljen det blir gitt ansvar for, og dermed gi en merverdi utover utbygging i tradisjonell forstand.

Utbyggingselskapets virksomhet skal være effektiv og helhetlig utbygging og drift og vedlikehold av trafikksikre riksveger, hvor strekningene i den samlede utbyggingsporteføljen med høy samfunnsøkonomisk lønnsomhet prioriteres gjennomført foran de med lav/negativ samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Nærmere beskrivelse av oppgaver og oversikt over riksvegstrækninger og prosjekt som utbyggingselskapet gis ansvar for å bygge ut er gitt i Meld. St. 25 (2014–2015).

Loven medfører ikke at utbyggingselskapet etableres som myndighetsorgan utover myndighet det uttrykkelig tildeles gjennom endringer i eller i medhold av annen lov.

2 Enkelte spørsmål ved overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til utbyggingsselskapet

---

Utbyggingsselskapet skal forestå utbygging, drift og vedlikehold av deler av riksvegnettet etter nærmere avtale med staten.

Prosjekter som utbyggingsselskapet får ansvar for, vil gjerne være påbegynt av Statens vegvesen. I henhold til Meld. St. 25 (2014–2015) vil f.eks. Statens vegvesen som hovedregel være ansvarlig for kommunedelplanarbeidet på vegstrekningene utbyggingsselskapet er gitt ansvaret for å bygge ut. På to strekninger vil utbyggingsselskapet også forestå kommunedelplanarbeidet. Det skal etter etablering overta prosjektene som har godkjent kommunedelplan og prosjekter som har kommet lenger i planleggingen. Ved overføringen av prosjektene, vil også offentlige og private rettsforhold knyttet til prosjektet, slik som forpliktelser, rettigheter, konsesjoner, tillatelser mv., overføres til utbyggingsselskapet. I henhold til Meld. St. 25 (2014–2015) vil eierskapet til veg og grunn fortsatt ligge hos staten.

Offentligrettslige rettigheter og forpliktelser bør i utgangspunktet være likestilt med privatrettslige rettigheter og forpliktelser. Det er imidlertid enkelte forhold som krever oppmerksomhet. Rettigheter og forpliktelser som ligger til Statens vegvesen er dels regulert direkte gjennom lov og forskrift, og dels i vedtak fattet av offentlige organer. Utbyggingsselskapet må etter departementets vurdering som ansvarlig for de prosjektene det mottar tre inn og overta Statens vegvesens offentligrettslige rettigheter og forpliktelser knyttet til de angjeldende prosjektene med befriende virkning for staten, jf. nærmere om dette under pkt. 4 nedenfor.

3 Endringer i andre lover

Opprettelsen av utbyggingsselskapet medfører i seg selv ikke behov for endringer i andre lover, men regjeringen arbeider videre med å vurdere endringer i lover og regelverk som er påkrevet for at utbyggingsselskapet skal kunne fungere optimalt.

4 Nærmere om lovforslaget

Til § 1 Formål

Paragrafen fastsetter formålet med loven, som er å regulere visse overgangsspørsmål ved overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til utbyggingsselskapet.

Til § 2 Overføring av forpliktelser

Bestemmelsen gjelder overføring av forpliktelser til utbyggingsselskapet.

Ved overføringen av prosjekter fra Statens vegvesen til utbyggingsselskapet, vil også alle tilhørende offentlige og private rettigheter og forpliktelser bli overført til utbyggingsselskapet.

Det foreslås en bestemmelse som hindrer kreditorer og andre rettighetshavere knyttet til det enkelte prosjekt som overføres til selskapet, å motsette seg at utbyggingsselskapet overtar forpliktelsene. Forslaget har sammenheng med at det til prosjekter som skal overføres, er knyttet forskjellige typer avtaler. Dette kan bl.a. dreie seg om avtaler med konsulenter med tilhørende opsjoner, mindre entreprisekontrakter, IKT-avtaler, avtaler med grunneiere og rettighetshavere til grunneiendommer, rett til å lede vann over annen manns grunn uavhengig av hvordan retten er ervervet, forpliktende avtaler med kommuner om f.eks. å legge trekkerør og vann- og avløpsledninger i veg, negative servitutter m.m. Ved overføring av forpliktelsene skal slike avtaler overføres fra Statens vegvesen til utbyggingsselskapet, og utbyggingsselskapet trer inn som avtalepart.

Bestemmelsen må ses i sammenheng med at Statens vegvesens forpliktelser i tilknytning til prosjekter som skal overføres til utbyggingsselskapet etter vanlige formuesrettslige regler ikke kan overføres til selskapet med frigjørende virkning for staten, uten medkontrahentens samtykke. I prinsippet vil medkontrahenten kunne nekte slikt samtykke uten å angi noen nærmere begrunnelse for dette. For å avklare forholdet omkring overføring av rettigheter og forpliktelser til utbyggingsselskapet og avskjære eventuelle innsigelser fra medkontrahentene, foreslås en lovbestemmelse om overføring av forpliktelsene og at kreditorene og eventuelle andre rettighetshavere ikke kan motsette seg dette. En slik lovteknikk har vært brukt i forbindelse med omdanning av andre statlige virksomheter til selskaper. Det går fram av forslaget at når forpliktelsen er over-

ført til utbyggingsselskapet, skjer det med befriende virkning for staten. Det skjer altså et debitor-skifte i kraft av loven.

Til § 3 Overføring av offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser mv.

Bestemmelsen inneholder en særregel om overføring av offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser mv. fra staten til utbyggingsselskapet uten nærmere tillatelse fra offentlig myndighet. Overføringen skjer ved avtale mellom Statens vegvesen og utbyggingsselskapet.

Forslaget vil lette overføringen av prosjekter, da man med hjemmel i den foreslåtte lovbestemmelsen kan overføre offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser mv. til utbyggingsselskapet uten en individuell saksbehandling.

Dersom rettigheter, konsesjoner mv. som bringes inn i utbyggingsselskapet har en økonomisk verdi og/eller utgjør en fordel, skal dette regnskapsmessig verdsettes ut fra en konkurransemessig tilnærming i åpningsbalansen. Det legges til grunn at rettigheter mv. er basert på markeds-

messige vilkår, og ikke vil utgjøre noen merverdi. Det antas derfor at utbyggingsselskapet ved etableringen ikke vil ha anleggsmidler slik at eien- delssiden i balansen i sin helhet vil bestå av bank- innskudd.

Til § 4 Ikrafttredelse

Paragrafen bestemmer at loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Det fastsettes også hjem- mel for Kongen til å fastsette overgangsbestem- melser.

Samferdselsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingsselskap for veg.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingsselskap for veg i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingsselskap for veg

§ 1 *Formål*

Formålet med loven er å regulere overføring av rettigheter og forpliktelser i forbindelse med overføringen av private og offentlige rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingsselskap for veg.

§ 2 *Overføring av forpliktelser fra Statens vegvesen til det statlige utbyggingsselskapet for veg*

Overføring av forpliktelser knyttet til prosjekter det statlige utbyggingsselskapet for veg får overført fra Statens vegvesen, skjer med frigjørende virkning for staten.

Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen eller gjøre

gjeldende at overføringen utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

§ 3 *Overføring av offentlige rettigheter, konsesjoner og tillatelser*

Offentlige rettigheter, konsesjoner og tillatelser som gjelder prosjekter som utbyggingsselskapet gis ansvaret for overføres til selskapet fra samme tid som prosjektet overføres.

§ 4 *Ikrafttredelse*

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan fastsette overgangsregler.

